

Informacje dotyczące adekwatności
kapitałowej w Allianz Bank Polska S.A.
według stanu na 31.12.2010

Spis treści

Spis treści.....	2
I. Informacje ogólne	3
II. Fundusze własne.....	3
III. Informacje szczegółowe dotyczące adekwatności kapitałowej.....	5
1. Regulacyjne wymogi kapitałowe i współczynnik wypłacalności	5
2. Kapitał wewnętrzny Banku	9
IV. Odpis aktualizujący dla aktywów finansowych zgodnie z MSSF/MSR.....	11
V. Ekspozycja na ryzyko oraz stosowane metody oceny ryzyka	13
1. Struktura, organizacja i proces zarządzania ryzykiem.....	13
2. Ryzyko kredytowe i rozmycia	16
3. Ryzyko kredytowe kontrahenta	21
4. Ryzyko rynkowe w księdze bankowej i handlowej	23
5. Ryzyko płynności finansowej.....	28
6. Ryzyko operacyjne	30
7. Instrumenty kapitałowe w portfelu bankowym	32

I. Informacje ogólne

Allianz Bank Polska S.A. (dalej: „Bank” lub „Allianz Bank”) w celu realizacji *Polityki informacyjnej Allianz Bank Polska S.A. w zakresie adekwatności kapitałowej* (dalej: „Polityka informacyjna”) oraz spełnienia wymogów informacyjnych zawartych w Uchwale nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie *szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu* i Uchwale nr 368/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 12 października 2010 zmieniającej uchwałę Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie *szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu* (zwaną dalej: „Uchwałą nr 385/2008 KNF”) przedstawia niniejszy dokument zawierający informacje o charakterze jakościowym i ilościowym z zakresu adekwatności kapitałowej według stanu na dzień 31 grudnia 2010 r.

II. Fundusze własne

Fundusze własne Banku na dzień 31 grudnia 2010 r. wyniosły 192 121 tys. zł. Zdecydowaną większość tej kwoty (190 903 tys. zł) stanowiły fundusze podstawowe. Wpłacony i zarejestrowany kapitał zakładowy oraz kapitał zapasowy utworzony w wyniku emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej wynosił łącznie 552 890 tys. zł. Wartość ta na potrzeby kalkulacji funduszy podstawowych została pomniejszona o kwoty wynikające z wartości bilansowej wartości niematerialnych (33 245 tys. zł), wynik z lat ubiegłych (217 574 tys. zł) oraz stratę netto bieżącego okresu (133 047 tys. zł). Wartość funduszy uzupełniających wynosiła 1 218 tys. zł i wynikała w całości z niezrealizowanych zysków na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2010 r. Bank nie utworzył kapitału krótkoterminowego.

Tabela 1: Fundusze własne banku – stan na 31.12.2010 (w tys. PLN)

Fundusze własne	
Fundusze podstawowe	190 903
Wpłacony i zarejestrowany kapitał zakładowy	93 510
Kapitał zapasowy	459 380
Kapitały rezerwowe	0
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	0

Niepodzielony zysk z lat ubiegłych	0
Zysk w trakcie zatwierdzania	0
Zysk netto bieżącego okresu	0
Akcje własne posiadane przez Bank	0
Wartości niematerialne i prawne	(33 245)
Strata z lat ubiegłych	(217 574)
Strata w trakcie zatwierdzania	0
Strata netto bieżącego okresu	(133 047)
Brakująca kwota rezerw na ryzyko związane z działalnością Banku	0
Pozostałe fundusze	21 879
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	0
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	0
Niezrealizowane straty na instrumentach kapitałowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	0
Niezrealizowane zyski z tytułu wyceny nieruchomości stanowiących inwestycje	0
Fundusze uzupełniające	1 218
Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	0
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	1 218
Niezrealizowane zyski z instrumentów kapitałowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	0
Niezrealizowane zyski z tytułu wyceny nieruchomości stanowiących inwestycje	0
Nadwyżka rezerw podlegających IRB	0
Fundusze własne	192 121

III. Informacje szczegółowe dotyczące adekwatności kapitałowej

1. Regulacyjne wymogi kapitałowe i współczynnik wypłacalności

Wymogi kapitałowe dla poszczególnych ryzyk na dzień 31 grudnia 2010 r. zostały wyznaczone zgodnie z zasadami określonymi w Uchwale nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka i w Uchwale Nr 369/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 12 października 2010 r. zmieniającej uchwałę Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (zwanymi dalej „Uchwałą nr 76/2010 KNF”).

W Allianz Bank skala działalności handlowej nie jest znacząca. Całkowity regulacyjny wymóg kapitałowy obejmuje:

1. wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego,
2. wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego, w tym wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego i wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów,
3. wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego,
4. wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań,
5. wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej.

Na dzień 31 grudnia 2010 r. regulacyjny wymóg kapitałowy wyniósł 43 803 tys. PLN. Tabela poniżej prezentuje strukturę regulacyjnych wymogów kapitałowych Banku.

Tabela 2: Regulacyjne wymogi kapitałowe – stan na 31.12.2010 (w tys. PLN)

Wymóg kapitałowy		
Ryzyko kredytowe (Metoda Standardowa)		43 325
Ryzyko operacyjne (Metoda Wskaźnika Podstawowego)		478
Ryzyko rynkowe	w tym:	0
	ryzyko walutowe	0
	ryzyko cen towarów	0
Z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań		0
Z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej		0
Całkowity regulacyjny wymóg kapitałowy		43 803
Fundusze własne		192 121
Aktywa ważone ryzykiem razem		547 536
Współczynnik wypłacalności		35,09 %

Ryzyko kredytowe – Metoda Standardowa

W ramach kalkulacji wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe Metodą Standardową wszystkie aktywa Banku zostały zaklasyfikowane do jednej z klas ekspozycji wyróżnionych w Załączniku nr 4 Uchwały nr 76/2010 KNF, a następnie dla każdej ekspozycji wyznaczono wartość ważoną ryzykiem i wymóg kapitałowy. Bank stosuje kompleksową metodę ograniczania ryzyka kredytowego, ale na dzień 31.12.2010 w portfelu nie było ekspozycji kredytowej, dla której zostało ustanowione uznane zabezpieczenie i zastosowano techniki redukcji ryzyka kredytowego. Bank stosuje standardowy system przyporządkowania ocen wiarygodności kredytowej przyznanych przez każdą z uznanych zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej do odpowiednich stopni wiarygodności kredytowej, określony w Uchwale nr 387/2008 KNF i Załączniku nr 15 Uchwały nr 76/2010 KNF.

Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe wyznaczony na dzień 31.12.2010 wynosił 43 325 tys. PLN. Tabela poniżej prezentuje strukturę aktywów Banku oraz wartości wymogu kapitałowego w podziale na poszczególne klasy ekspozycji.

Tabela 3: Struktura aktywów według klas ekspozycji – stan na 31.12.2010 (w tys. PLN)

Klasy ekspozycji	Wartość ekspozycji	Aktywa ważne ryzykiem	Wymóg kapitałowy
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	313 298	0	0
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	11 017	2 221	178
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	7 977	7 977	638
Ekspozycje detaliczne lub warunkowe ekspozycje detaliczne	459 009	344 257	27 541
Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	27 120	13 684	1 095
Ekspozycje przeteterminowane	2 726	2 726	218
Inne ekspozycje	189 160	170 697	13 656
Ekspozycje według Metody Standardowej razem	1 010 307	541 563	43 325

W portfelu Banku, na dzień 31.12.2010 nie występowały ekspozycje wobec jednostek samorządu terytorialnego oraz władz lokalnych, ekspozycje wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej, ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju, ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych, ekspozycje z tytułu obligacji zabezpieczonych, ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka, ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania, pozycje sekurytyzacyjne oraz ekspozycje krótkoterminowe wobec instytucji i przedsiębiorców.

Wartość pozycji pomniejszających fundusze własne na dzień 31.12.2010 wyniosła 33 245 tys. PLN.

Tabela poniżej prezentuje strukturę średnich wartości aktywów Banku oraz średnich wartości wymogu kapitałowego w podziale na poszczególne klasy ekspozycji. Wartości średnie stanowią średnią arytmetyczną stanów na koniec poszczególnych miesięcy 2010 roku.

Tabela 4: Struktura średnich wartości aktywów według klas ekspozycji w 2010 r. (w tys. PLN)

Klasy ekspozycji	Średnia wartość ekspozycji	Średnia wartość aktywów ważonych ryzykiem	Średnia wartość wymogu kapitałowego
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	310 682	0	0
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	86 978	35 516	2 841
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	8 050	8 050	644
Ekspozycje detaliczne lub warunkowe ekspozycje detaliczne	338 922	254 192	20 335
Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	17 078	8 768	701
Ekspozycje przeterminowane	1 108	1 108	89
Inne ekspozycje	181 373	164 593	13 167
Ekspozycje według Metody Standardowej razem	944 191	472 226	37 778

Tabela poniżej prezentuje strukturę wartości aktywów Banku w zależności od pierwotnego okresu zapadalności dla poszczególnych klas ekspozycji.

Tabela 5: Struktura wartości aktywów w zależności od pierwotnego okresu zapadalności – stan na 31.12.2010 (w tys. PLN)

Klasy ekspozycji	Pierwotny okres zapadalności				
	[0; 3M]	(3M; 1Y]	(1R; 5Y]	(5Y; inf)	n.o.
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	99 932	19 887	70 017	95 033	28 429
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	9 456	60	0	0	1 500
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	0	0	0	0	7 977
Ekspozycje detaliczne lub warunkowe	0	9 266	84 141	389 313	9

ekspozycje detaliczne					
Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	0	0	0	27 467	0
Ekspozycje przeteterminowane	0	166	1 494	11 686	1
Inne ekspozycje	0	0	0	0	210 569

Allianz Bank Polska SA kredytuje osoby fizyczne, a jego oddziały znajdują się na całym obszarze Polski. Dlatego struktura geograficzna ekspozycji w rozbiciu na obszary ważne z punktu widzenia istotnych klas ekspozycji oraz struktura ekspozycji wg branż lub typu kontrahenta, nie są istotnymi elementami w procesie analizy portfela kredytowego.

Ryzyko operacyjne – Metoda Wskaźnika Podstawowego

Kalkulacja wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne dokonywana jest z wykorzystaniem Metody Wskaźnika Podstawowego (ang. Basic Indicator Approach, BIA) zgodnie z zapisami w Załączniku nr 14 Uchwały nr 76/2010 KNF z późn. zm.. Docelowo wskaźnik wyznaczany będzie jako średnia arytmetyczna sum wyników odsetkowych i pozaodsetkowych za ostatnie trzy 12-miesięczne okresy obrotowe. W kalkulacji średniej uwzględniane będą jedynie te lata, dla których wynik odsetkowy i pozaodsetkowy Banku, obliczony zgodnie z Uchwałą nr 76/2010 KNF z późn. zm., będzie dodatni. Wyjątkowo na koniec roku 2010 wymóg został wyznaczony na podstawie wyniku z jednego dwunastomiesięcznego okresu obrotowego. Wyniki za więcej lat nie były bowiem dostępne ze względu na krótki okres działalności Banku.

Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne wyznaczony na dzień 31.12.2010 wynosił 478 tys. PLN.

Ryzyko rynkowe – metoda podstawowa

Bank prowadzi swoją działalność wyłącznie w ramach portfela bankowego. W związku z tym łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego obejmuje jedynie wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego (Bank nie prowadzi bowiem inwestycji w towary, które mogłyby być dodatkowym źródłem wymogu kapitałowego dla ryzyka rynkowego).

Bank wyznacza łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego zgodnie z zasadami określonymi w Załączniku nr 6 do Uchwały nr 76/2010 KNF z późn. zm.. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego kalkulowany jest jako suma

1. wymogu kapitałowego obliczonego metodą podstawową (w oparciu o wartość pozycji walutowej całkowitej) oraz
2. wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego w odniesieniu do jednostek uczestnictwa w instytucji zbiorowego inwestowania (obliczonego jako 20% pozycji netto w każdej z tych jednostek).

Pozycja walutowa całkowita podlegająca narzutowi kapitałowemu, obliczona jako suma krótkich pozycji netto w poszczególnych walutach, wyniosła na 31.12.2010 r. 904 tys. PLN. Nie przekraczała tym samym poziomu 2% funduszy własnych Banku. W związku z tym

wymóg kapitałowy z tego tytułu wyniósł zero. Pozycje w jednostkach uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania nie wystąpiły. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego był więc równy zero.

2. Kapitał wewnętrzny Banku

Bank, zgodnie z obowiązującym w Polsce Prawem Bankowym, jest zobligowany do utrzymywania funduszy własnych w wielkości adekwatnej do poziomu ponoszonego ryzyka. W celu zapewnienia tej adekwatności w Banku funkcjonuje proces zarządzania kapitałem.

Celem procesu zarządzania kapitałem Banku jest utrzymywanie stabilnej bazy kapitałowej pozwalającej zabezpieczyć podejmowane przez Bank ryzyko, ale równocześnie zrealizować założone cele w zakresie rentowności prowadzonej działalności. Podstawowym narzędziem osiągnięcia tego celu jest utrzymywanie współczynnika wypłacalności na wymaganym regulacyjnie poziomie przekraczającym: 12% (I-III kwartał 2010) oraz 8% (IV kwartał 2010). Niezależnie od wymogów regulacyjnych Bank identyfikuje dodatkowe cztery cele kapitałowe:

- Utrzymanie współczynnika wypłacalności na poziomie nie niższym, niż maksimum z dwóch wartości: minimum regulacyjnego oraz średniej współczynników wypłacalności banków stanowiących 10% banków o najniższych współczynnikach spośród banków komercyjnych na rynku polskim o współczynnikach wypłacalności większych niż 8%;
- Utrzymanie relacji funduszy podstawowych do regulacyjnych wymogów kapitałowych na poziomie większym niż minimalny współczynnik wypłacalności przemnożony przez 0,75;
- Utrzymanie relacji funduszy własnych do kapitału wewnętrznego na poziomie minimum 105%;
- Utrzymanie relacji funduszy własnych do aktywów niepiętnych na poziomie minimum 105%.

W chwili obecnej Bank zakłada wykorzystanie głównie funduszy podstawowych (tzw. kapitał Tier I), jako elementu funduszy własnych. Fundusze uzupełniające mają w Banku małe znaczenie.

Częścią procesu zarządzania kapitałem jest szacowanie kapitału wewnętrznego stanowiącego wsparcie bieżącej i przyszłej działalności Banku. Bank powinien posiadać fundusze własne wyższe niż oszacowana przez Bank kwota niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych istotnych ryzyk występujących w jego działalności, czyli wyższe niż kapitał wewnętrzny. W celu oceny adekwatności kapitału Bank dokonuje szacunków kapitału wewnętrznego dla każdego istotnego ryzyka w działalności Banku. Ze względu na wczesny etap działalności Banku ryzyka istotne identyfikowane są na bazie połączenia oceny eksperckiej i analizy danych - w przypadkach, w których są one dostępne. Z analogicznego powodu szacunki kapitału wewnętrznego oparte są o wartość regulacyjnego wymogu kapitałowego, ocenę ekspercką i proste modele statystyczne. Wraz z rozwojem działalności Bank rozwija stosowane metody szacowania kapitału wewnętrznego i oceny istotności ryzyk.

- Kapitał wewnętrzny na dzień 31.12.2010 r. został oszacowany dla trzech ryzyk uznanych za trwale istotne w działalności Banku: ryzyko kredytowe (dłużnika),
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko rynkowe (walutowe i stopy procentowej).

W wyniku przeprowadzonej przez Bank, w IV kwartale 2010 roku, analizy istotności ryzyk innych niż trwale istotne zostały zidentyfikowane dodatkowe ryzyka istotne w działalności Banku: ryzyko strategiczne/biznesowe, ryzyko reputacji, ryzyko koncentracji portfela detalicznego (podkategoria ryzyka kredytowego), ryzyko nadużyć, ryzyko zasobów ludzkich i ryzyko informatyczne (podkategorie ryzyka operacyjnego), dla których również został oszacowany kapitał wewnętrzny. Pozostałe ryzyka, takie jak: ryzyko transferowe, rozliczeniowe, koncentracji kontrahenta i rezydualne (podkategorie ryzyka kredytowego), ryzyko inwestycyjne i wartości instrumentów kapitałowych (podkategorie ryzyka rynkowego), ryzyko modeli i ryzyko prawne (podkategorie ryzyka operacyjnego), zostały zaklasyfikowane jako nieistotne w działalności Banku i nie był szacowany dla nich kapitał wewnętrzny.

Kapitał wewnętrzny ogółem dla wszystkich istotnych ryzyk w działalności Banku, na dzień 31 grudnia 2010 r., wynosił 62 531 tys. PLN i jego wartość była większa od kapitału regulacyjnego. Tabela poniżej prezentuje wyniki szacunku kapitału wewnętrznego dla poszczególnych ryzyk.

Tabela 6: Kapitał wewnętrzny – stan na 31.12.2010 (w tys. PLN)

Kapitał wewnętrzny	
Ryzyka trwale istotne	48 016
Ryzyko kredytowe – dłużnika	43 075
Ryzyko rynkowe – walutowe	0
Ryzyko rynkowe – stopy procentowej	1 984
Ryzyko operacyjne	2 958
Ryzyka analizowane okresowo - istotne	14 515
Ryzyko strategiczne / biznesowe	3 714
Ryzyko reputacji	3 714
Ryzyko kredytowe - koncentracji portfela detalicznego	6 200
Narzut na ryzyko operacyjne nadużyć	296
Narzut na ryzyko zasobów ludzkich	296
Narzut na ryzyko operacyjne informatyczne	296
Kapitał wewnętrzny ogółem	62 531

IV. Odpis aktualizujący dla aktywów finansowych zgodnie z MSSF/MSR

W Banku odpisy aktualizujące („rezerwy”) tworzone są zgodnie z MSSF/MSR. Utworzone rezerwy odzwierciedlają utratę wartości aktywów kredytowych, która została rozpoznana na podstawie obiektywnych dowodów na to, że Bank nie będzie w stanie odzyskać należności zgodnie z zawartą umową kredytową. Utrata wartości mierzona jest na podstawie szacunków kwot możliwych i niemożliwych do odzyskania. Szacując utratę wartości należności kredytowych, dla których zaobserwowano bezpośrednie dowody utraty wartości, Bank stosuje: podejście indywidualne dla aktywów istotnych indywidualnie oraz podejście kolektywne dla aktywów nieistotnych indywidualnie. Ekspozycje indywidualnie znaczące wyodrębniane są przede wszystkim na podstawie kryterium kwotowego: ekspozycje dla których wartość bilansowa przekracza 1 mln PLN. Ekspozycje indywidualnie znaczące podlegają indywidualnej analizie i odpis aktualizujący jest tworzony w oparciu o przyszłe przepływy pieniężne zaprognozowane przez wyspecjalizowanych pracowników Banku.

Dodatkowo dla aktywów, dla których nie zaobserwowano bezpośrednich dowodów utraty wartości Bank szacuje rezerwę na straty poniesione, ale nie zidentyfikowane (IBNI - ang. Incurred But Not Identified). Do szacowania rezerwy IBNI i rezerwy dla ekspozycji objętych podejściem kolektywnym Bank wykorzystuje podejście oparte na trzech parametrach ryzyka: PD, LGD i CCF. Parametr PD (ang. Probability of Default) określa prawdopodobieństwo niewypłacalności klienta w horyzoncie odpowiadającym tzw. okresowi identyfikacji straty, czyli przeciętnemu okresowi pomiędzy zajściem pierwotnej przyczyny niewypłacalności klienta, a zaobserwowaniem tej niewypłacalności przez Bank. W podejściu kolektywnym, które jest stosowane dla klientów, dla których zaobserwowano dowody utraty wartości PD zawsze wynosi 100%. Parametr LGD (ang. Loss Given Default) jest z kolei oszacowaniem procentowej straty, dla ekspozycji dla których zaszły dowody utraty wartości, a parametr CCF (ang. Credit Conversion Factor) to z kolei oczekiwany poziom wykorzystania udzielonego zobowiązania pozabilansowego do czasu jego zablokowania przez Bank. Wartości parametrów ryzyka są zróżnicowane ze względu na produkt, okres opóźnienia i kwotę opóźnienia, wartość zabezpieczeń itp. Ze względu na niedługi okres działalności (od IX 2008 roku), a co za tym idzie braki w danych historycznych, większość wartości parametrów PD, LGD i CCF została określona w sposób ekspercki na bazie przeciętnych wartości obserwowanych na rynku. Dla kredytów gotówkowych, kredytów w rachunku bieżącym oraz kart kredytowych Bank zastosował empiryczne wartości parametru PD wyznaczone na podstawie analizy historycznego zachowania klientów Banku, przeprowadzonej w oparciu o macierze migracji przy założeniu, że migracje klientów pomiędzy poszczególnymi klasami opóźnienia mają charakter procesu Markowa.

Zaobserwowanie bezpośrednich dowodów utraty wartości oznacza identyfikację co najmniej jednego z następujących zdarzeń:

1. Ekspozycja o charakterze zobowiązania kredytowego dłużnika wobec Banku jest przeterminowana o ponad 90 dni i kwota przeterminowana przekracza 500 PLN w

przypadku ekspozycji detalicznych albo 3000 PLN w przypadku pozostałych ekspozycji,

2. Restrukturyzacja należności,
3. Wypowiedzenie umowy,
4. Wystawienie Bankowego Tytułu Egzekucyjnego / Nakazu Zapłaty,
5. Księgowe umorzenie należności,
6. Księgowe odpisanie należności w straty,
7. Wyłudzenie umowy kredytowej,
8. Występowanie zdarzeń związanych z sytuacją kredytobiorcy, w szczególności: utrata zdolności kredytowej kredytobiorcy do spłaty aktualnych zobowiązań wobec Banku, próba oszustwa lub wyłudzenia, śmierć kredytobiorcy, informacja o zajęciu komorniczym jakiegokolwiek rachunku kredytobiorcy w Banku lub w innym banku, istotne naruszenie warunków umowy kredytowej.

Wartość odpisów aktualizujących wyznaczonych zgodnie z MSSF/MSR na dzień 31 grudnia 2010 r. wynosi 23 011 tys. PLN. Odpis aktualizujący dla ekspozycji w stanie default stanowi 54%. Znaczący udział odpisu IBNI (46%) spowodowany jest relatywnie dobrą jakością portfela kredytowego oraz tym, że portfel kredytowy Banku jest młody.

Tabela 7: Odpis aktualizujący – stan na 31.12.2010 (w tys. PLN)

Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	Odpis	Udział
Odpis aktualizujący (default, ocena kolektywna)	12 479	54 %
Odpis aktualizujący (IBNI)	10 532	46 %
Razem	23 011	100%

Poniższa tabela prezentuje wartość odpisu aktualizującego dla poszczególnych rodzajów produktów. Dominuje odpis na kredyty gotówkowe, co jest odzwierciedleniem struktury produktowej portfela kredytowego Banku.

Tabela 8: Odpis aktualizujący, struktura produktowa – stan na 31.12.2010 (w tys. PLN)

Odpis	Karta kredytowa	Limit kredytowy	Kredyt gotówkowy	Kredyt hipoteczny
Default	535	178	11 766	0
IBNI	329	84	10 058	61
Razem	864	262	21 824	61

Ekspozycje nieprzeterminowane stanowią 87% wartości bilansowej, dla których nie zidentyfikowano ani jednej przesłanki utraty wartości (non-default). Wartość bilansowa brutto ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości (default) stanowi 3%.

Tabela 9: Ekspozycje przeterminowane lub z rozpoznaną utratą wartości (default) – stan na 31.12.2010 (w tys. PLN)

Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	Wartość bilansowa	Udział
Nieprzeterminowane, bez utraty wartości (non-	435 269	87%
Przeterminowane, bez utraty wartości (non-default)	49 109	10%

Z rozpoznaną utratą wartości (default)	15 627	3%
Razem	500 005	100%

W Banku rezerwy tworzone są wg stanu na ostatni dzień miesiąca. W wyniku dynamicznego wzrostu portfela kredytowego Banku wartość rezerw stale wzrasta. W roku 2010 nie korygowano wartości utworzonych rezerw. W Banku nie wykonano również umorzeń należności w ciężar rezerw. Na początku roku (na dzień 31.12.2009) stan rezerw wynosił 3 585 tys. PLN. Przyrost wartości rezerw w 2010 roku został rozpoznany jako koszt w sprawozdaniu finansowym Banku (częściowo jako korekta przychodu odsetkowego rozpoznanego na części ekspozycji kredytowych pokrytej rezerwą).

V. Ekspozycja na ryzyko oraz stosowane metody oceny ryzyka

1. Struktura, organizacja i proces zarządzania ryzykiem

Celem procesu zarządzania ryzykiem w Banku jest wsparcie realizacji celów biznesowych poprzez wczesną identyfikację istotnych ryzyk oraz efektywne zarządzanie nimi. Skutkiem wdrożonych procesów jest możliwość bezpiecznego wzrostu skali działalności w granicach określonych przez długoterminową strategię działania Banku.

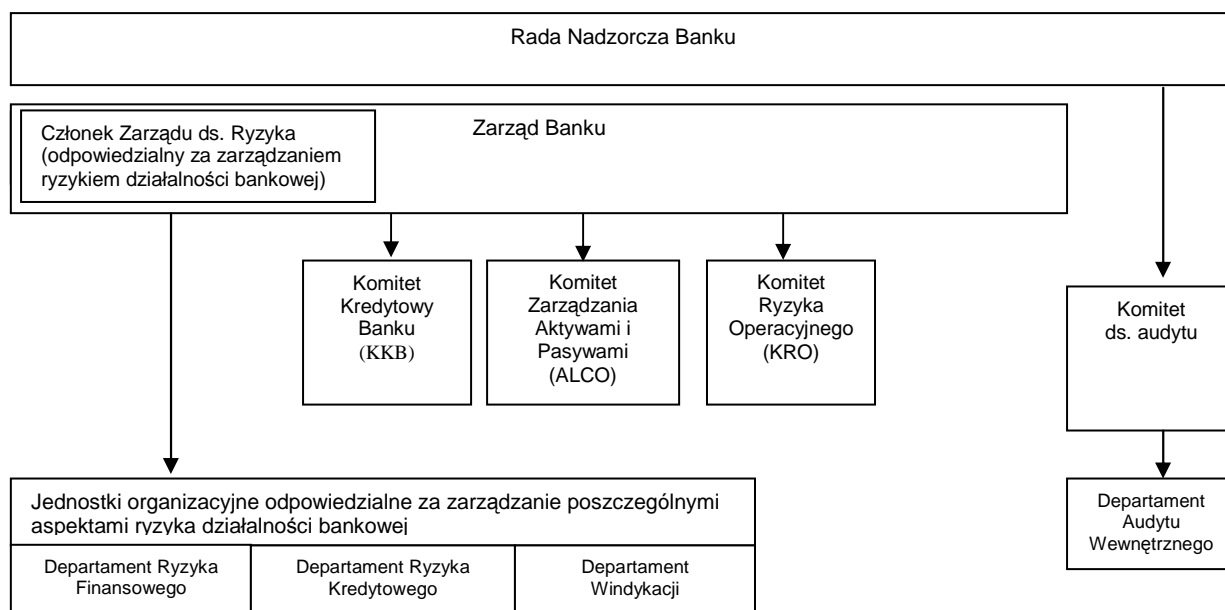
Bank stosuje ujednoczone podejście do zarządzania istotnymi ryzykami zidentyfikowanymi w jego działalności. Proces zarządzania poszczególnymi ryzykami jest dostosowany do ich specyfiki. Obejmuje jednak standardowo te same etapy:

1. Identyfikacji ryzyka,
2. Oceny / pomiaru ryzyka,
3. Kontroli ryzyka,
4. Monitorowania i raportowania ryzyka.

W etapie identyfikacji Bank aktywnie rozpoznaje ekspozycje, procesy, obszary działalności narażające go na poszczególne rodzaje ryzyka. Zidentyfikowane ryzyka są w kolejnym etapie poddawane jakościowej ocenie i/lub ilościowemu pomiarowi w zależności od charakteru ryzyka. Pozwala to na oszacowanie skali narażenia Banku na zidentyfikowane ryzyka. Na bazie oceny / pomiaru ryzyk dobierane są następnie optymalne metody kontroli ryzyka. Kontrola ryzyka może obejmować w szczególności: zabezpieczenie / transfer ryzyka (w oparciu o transakcje zabezpieczające, umowy ubezpieczeniowe), ograniczenie ryzyka (poprzez ulepszenie stosowanych procesów, produktów, nakładanie limitów), unikanie i przyjmowanie ryzyka. Monitorowanie i raportowanie jest ostatnim etapem zarządzania ryzykiem pozwalającym na ocenę skuteczności podjętych działań kontrolnych, identyfikację nowych ryzyk i dostarczanie naczelnym organom Banku informacji niezbędnych w zarządzaniu Bankiem.

Struktura organizacyjna procesu zarządzania ryzykiem w Banku jest dostosowana do opisanych powyżej ogólnych zasad. Zarządzanie ryzykiem w przypadku większości ryzyk ma charakter scentralizowany. Wyjątkiem od tej reguły są dwa ryzyka, które ze względu na swą naturę wymagają zaangażowania w proces zarządzania praktycznie wszystkich pracowników Banku: ryzyko operacyjne i ryzyko reputacyjne. Dla obydwu ryzyk funkcjonują jednak w Banku jednostki odpowiedzialne za centralne monitorowanie, kontrolowanie i raportowanie oraz koordynację zarządzania tymi ryzykami.

Schemat struktury organizacyjnej w zakresie obszaru zarządzania ryzykiem na dzień 31.12.2010 r.

Poniżej podsumowano rolę poszczególnych organów i jednostek Banku w procesie zarządzania ryzykiem osobno dla Rady Nadzorczej, Zarządu, komitetów Zarządu oraz wybranych pionów.

Rada Nadzorcza

1. Rada Nadzorcza Banku zatwierdza kluczowe regulacje funkcjonujące w Banku w obszarze zarządzania ryzykiem (w tym Strategię zarządzania ryzykiem).
2. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku oraz ocenia czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad działalnością Banku w obszarze zarządzania ryzykiem są skuteczne i zgodne z polityką Rady.

Zarząd

1. Zarząd Banku odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem oraz za nadzór nad jego efektywnością, wprowadzając niezbędne korekty i udoskonalenia wrazie zmiany poziomu ryzyka w działalności Banku, czynników otoczenia gospodarczego oraz nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu.
2. Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych strategii oraz procedur w zakresie systemu zarządzania ryzykiem.
3. Zarząd podejmuje działania, które mają na celu zapewnienie, że Bank prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka w działalności Banku.

Komitety Zarządu

1. Zarząd Banku deleguje część swoich zadań do komitetów. W szczególności w Banku funkcjonują następujące komitety zaangażowane w proces zarządzania ryzykiem:
  - a. Komitet Kredytowy,
  - b. Komitet Ryzyka Operacyjnego,
  - c. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami.
2. Komitet Kredytowy jest odpowiedzialny za podejmowanie decyzji kredytowych przewidzianych w kompetencjach Komitetu. Komitet pełni również funkcje kontrolne oraz doradcze, przedkładając rekomendację ewentualnych zmian bezpośrednio do Zarządu Banku. W szczególności, Komitet Kredytowy dokonuje okresowej weryfikacji zgodności struktury i jakości portfela kredytowego ze strategią Banku i założeniami określonymi w Planie Finansowym oraz w oparciu o wyniki analiz wykonanych z Departamentem Ryzyka Kredytowego wypracowuje stosowne propozycje optymalizujące proces kredytowy i funkcje zarządzania ryzykiem kredytowym.
3. Komitet Ryzyka Operacyjnego jest organem kontrolno-doradczym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym i reputacyjnym. Monitoruje on narażenie Banku na ryzyko operacyjne oraz profil tego ryzyka na podstawie raportów dotyczących strat operacyjnych, wartości wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne oraz kluczowych wskaźników ryzyka sporządzanych minimum kwartalnie. Rekomenduje też działania zaradcze w zakresie zidentyfikowanych, bądź potencjalnych ryzyk operacyjnych i monitoruje ich wykonanie. Monitoruje także narażenie Banku na ryzyko refutacyjne oraz analizuje informacje na temat bezpieczeństwa Banku.
4. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitet ALCO) wspiera Zarząd w zakresie ryzyka rynkowego, płynności i kontrahenta. Komitet w trybie miesięcznym dokonuje analizy sytuacji płynnościowej Banku oraz jego ekspozycji na ryzyko rynkowe i kontrahenta na podstawie szczegółowych raportów. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości – rekomenduje działania zaradcze. Komitet wydaje też rekomendacje w zakresie cen produktów oferowanych przez Bank.

Pion ryzyka

Pion ryzyka Banku odgrywa centralną rolę w procesie zarządzania większością ryzyk, na które narażony jest Bank. W szczególności do zadań Pionu ryzyka należy:

1. Określenie zasad oceny zdolności kredytowej klientów oraz nadzór nad narzędziem do oceny zdolności kredytowej.
2. Monitorowanie i kontrolowanie ryzyka kredytowego, na które narażony jest Bank z uwzględnieniem analiz portfelowych.
3. Monitorowanie i kontrolowanie w zakresie ryzyka rynkowego, płynności i kontrahenta.
4. Koordynowanie procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz monitorowanie i kontrolowanie profilu ryzyka operacyjnego Banku.
5. Raportowanie wewnętrzne i zewnętrzne - w tym w zakresie wymogów kapitałowych.
6. Szacowanie zrealizowanych i oczekiwanych strat kredytowych.
7. Prowadzenie procesu monitoringu i windykacji należności kredytowych.

Pozostałe jednostki Banku

Każda jednostka Banku jest odpowiedzialna za zarządzanie generowanym przez nią ryzykiem operacyjnym oraz identyfikowanie zdarzeń z zakresu ryzyka reputacji. Dodatkowo niektóre jednostki pełnią funkcję wspierającą dla procesu zarządzania ryzykiem w zakresie gromadzenia danych, zapewnienia ich jakości, czy też operacyjnej realizacji zasad określonych przez Pion Ryzyka. W Banku funkcjonują też jednostki specjalistyczne pełniące centralną rolę w zarządzaniu specyficznymi ryzykami (takimi jak ryzyko reputacyjne, biznesowe, strategiczne itp.).

Szczegóły w zakresie zarządzania wybranymi ryzykami przedstawiono w kolejnych punktach dokumentu.

2. Ryzyko kredytowe i rozmycia

Definicja ryzyka

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko strat w wyniku niewywiązania się kontrahenta / dłużnika ze swoich zobowiązań wobec Banku (ryzyko strat kredytowych). Poniższy opis dotyczy ryzyka kredytowego dłużnika. Ryzyko kontrahenta poświęcony jest kolejny punkt dokumentu.

Strategia i proces zarządzania ryzykiem kredytowym

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest zapewnienie właściwych proporcji pomiędzy przychodami i kosztami generowanymi przez portfel kredytowy, gwarantujących realizację długoterminowych celów finansowych Banku. Zadaniem jednostek odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku jest inicjowanie działań zwiększających akcję kredytową w tych obszarach, które charakteryzują się wysoką rentownością, oraz jednocześnie limitowanie działalności w tych segmentach rynku, które z uwagi na wysokie ryzyko lub dużą niepewność długoterminowych wyników finansowych nie gwarantują uzyskania założonej stopy zwrotu i mogą zagrażać realizacji długoterminowych celów finansowych.

Nadrzędnym dokumentem określającym ramy funkcjonowania Systemu zarządzania ryzykiem kredytowym jest Polityka Kredytowa, która jest zatwierdzana zarówno przez Zarząd, jak i Radę Nadzorczą Banku. Polityka kredytowa określa zasady prowadzenia działalności kredytowej przez Bank, definiuje granice akceptacji ryzyka kredytowego oraz określa ramy organizacyjne, podstawowe zasady i kluczowe etapy procesu kredytowego wraz z podziałem odpowiedzialności i kompetencji kredytowych osób uczestniczących w tym procesie.

Procesy zarządzania ryzykiem kredytowym obejmują następujące etapy:

1. identyfikację ryzyka (ocena ryzyka uwzględnia w sposób kompleksowy wszystkie najważniejsze czynniki ryzyka, które mogą zagrażać terminowej spłacie kredytu lub mogą przyczynić się do powstania strat kredytowych, np. na skutek niższej niż zakładano skuteczności przyjętych zabezpieczeń prawnych). Ryzyko jest

monitorowane z uwzględnieniem czynników ryzyka właściwych dla Klienta, jak i dla samej transakcji kredytowej, a podstawą do wypracowania skutecznych zasad oceny są metody portfelowe,

2. pomiar ryzyka - który odbywa się na dwóch płaszczyznach:
  - a. na poziomie pojedynczej transakcji i konkretnego Klienta – celem tego działania jest podjęcie właściwej decyzji kredytowej i optymalne dostosowanie warunków kredytowania,
  - b. na płaszczyźnie portfelowej - celem tego procesu jest pomiar krótko- i długoterminowych kosztów ryzyka oraz w razie potrzeby aktualizacja polityki kredytowej Banku i jej optymalizacja, uwzględniająca dostosowanie do warunków rynkowych i do strategii biznesowej Banku,
  - c. kontrola ryzyka – etap ten obejmuje szereg mechanizmów wykorzystywanych do zabezpieczania, ograniczania lub unikania ryzyka, które mogłyby zagrozić realizacji długoterminowych celów finansowych Banku,
3. monitorowanie i raportowanie – procesy monitorowania i raportowania mają aspekt regulacyjny (realizacja zobowiązań raportowych wobec nadzoru bankowego), ale przede wszystkim mają za zadanie wspierać pozostałe elementy procesów zarządzania ryzykiem kredytowym, a przede wszystkim zapewniać szybką identyfikację ewentualnych zagrożeń lub potencjalnych szans związanych z możliwością zwiększenia rentowności prowadzonej akcji kredytowej.

Ryzyko kredytowe podlega ocenie w ramach procesu podejmowania decyzji kredytowej oraz w procesie monitorowania istniejącego zaangażowania kredytowego Banku, jak również momencie dokonywania restrukturyzacji bądź windykacji zobowiązania nieregularnego. Monitoring indywidualny dotyczy tych transakcji lub tych Klientów, którzy zalegają z terminową spłatą kredytu, nie wywiązują się z innych zobowiązań wynikających z umowy kredytowej bądź dla których w ocenie Banku istnieje istotne ryzyko utraty zdolności kredytowej w niedalekiej przyszłości.

Monitoring ryzyka kredytowego przeprowadzany jest również na bazie portfelowej, a jego skuteczność zapewnia sprawny system raportowania i analiz, który koncentruje się na regularnej, kompleksowej ocenie struktury i jakości portfela kredytowego w odniesieniu do założonych wskaźników finansowych obrazujących apetyt na ryzyko oraz rentowność akcji kredytowej. System ten skupia się również na działaniach zorientowanych na możliwie wczesną identyfikację potencjalnych zagrożeń oraz nieustanną weryfikację i usprawnianie funkcjonujących narzędzi i modeli oceny ryzyka w oparciu o zebrane dane historyczne. Jednym z elementów systemu jest monitoring wewnętrznych limitów koncentracji, który zapewnia bezpieczną strukturę portfela kredytowego oraz sprzyja zapewnieniu stabilnego wzrostu akcji kredytowej i uzyskaniu w długiej perspektywie założonej rentowności portfela.

Ze względu na fakt, iż działalność kredytowa Banku ogranicza się do finansowania osób fizycznych, oferta kredytowa oraz sam proces decyzyjny charakteryzują się dużą standaryzacją oraz znacznym stopniem automatyzacji. Szczególnie wysoki poziom wsparcia informatycznego występuje w przypadku kredytów detalicznych, gdzie wszystkie podstawowe elementy analizy kredytowej są wspierane przez dedykowane aplikacje informatyczne.

Procesy zarządzania ryzykiem kredytowym uwzględniają również procesy właściwej selekcji i monitorowania jakości współpracy z podmiotami zewnętrznymi wspierającymi proces kredytowy (tzw. Parterami Sprzedaży). Podstawą zasadą jest, iż Bank preferuje współpracę z wiarygodnymi podmiotami mającymi dobrą opinię rynkową, co stwarza solidne podstawy dla uzyskania założonych wyników podejmowanej współpracy.

Struktura i organizacja

Za zarządzanie ryzykiem kredytowym odpowiadają wyspecjalizowane jednostki organizacyjne umiejscowione w strukturze Pionu Ryzyka.

Za bezpośrednią realizację procesów związanych z oceną ryzyka pojedynczych transakcji kredytowych oraz z podejmowaniem decyzji kredytowych odpowiadają właściwe jednostki Pionu Operacji (oraz, w odniesieniu do wysoce wystandaryzowanych transakcji o potencjalnie najniższym ryzyku, Oddziały Banku), które – w zakresie aspektów istotnych z punktu widzenia ryzyka kredytowego - działają według wytycznych określonych przez jednostki Pionu Ryzyka.

Podział kompetencji zapewnia niezależność funkcji zarządzania ryzykiem oraz gwarantuje oddzielenie funkcji pomiaru, zarządzania i kontroli ryzyka kredytowego od działalności operacyjnej, z której wynika podejmowanie ryzyka.

Polityka kredytowa Banku i proces kredytowy

Bank posiada i stosuje zatwierdzoną przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą regularnie aktualizowaną „Politykę kredytową Allianz Bank Polska S.A”, która określa najważniejsze zasady oceny ryzyka kredytowego zapewniające bezpieczeństwo prowadzonej przez Bank działalności kredytowej. Polityka kredytowa definiuje również granice akceptacji ryzyka kredytowego, a także określa ramy organizacyjne, najważniejsze zasady i procesy oceny ryzyka kredytowego, wraz z opisem zakresów odpowiedzialności i kompetencji poszczególnych jednostek uczestniczących w tych procesach.

Najważniejsze postanowienia Polityki kredytowej to:

1. Prowadzenie działalności kredytowej Banku opiera się na bezwzględnej zasadzie przestrzegania przepisów prawa oraz regulacji wewnętrznych Banku, określających zasady działalności kredytowej oraz wytyczne dla procesów zarządzania ryzykiem kredytowym.
2. Bank przywiązuje dużą wagę do zapewnienia odpowiedniej transparentności zasad i procesów oceny ryzyka kredytowego, co wyraża się poprzez wysoką przejrzystość podejmowanych działań oraz efektywną polityką informacyjną w zakresie zasad i procesów zarządzania ryzykiem. Szkolenia i materiały informacyjne adresowane do osób uczestniczących w procesie kredytowym mają na celu zapewnienie odpowiedniej jakości procesów kredytowych oraz kształtowanie wiedzy na temat specyfiki ryzyka kredytowego i pożądanych zachowań zmierzających do jego ograniczenia.
3. Ryzyko kredytowe podlega ocenie w momencie podejmowania decyzji kredytowej, w procesie monitorowania zaangażowania kredytowego Banku, oraz w momencie dokonywania restrukturyzacji, bądź windykacji zobowiązania Klienta.
4. Elementy systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, a w szczególności wewnętrzne regulacje określające zasady i tryb przeprowadzania oceny ryzyka kredytowego podlegają regularnej weryfikacji w celu ich dostosowania do zmian

strategii biznesowej, profilu ryzyka Klientów Banku. Aktualizacja parametrów oceny ryzyka kredytowego jest również dokonywana każdorazowo i bez zbędnej zwłoki, gdy nastąpiły istotne zmiany w sytuacji wewnętrznej lub otoczeniu Banku. Nadrzędnym celem jest zapewnienie właściwego bezpieczeństwa prowadzonej działalności kredytowej w średnim i długim horyzoncie czasowym.

5. Bank nie angażuje się w finansowanie lub świadczenie usług na rzecz osób skazanych za przestępstwa gospodarcze lub kryminalne oraz osób określonych jako posiadające powiązania lub wspierające organizacje terrorystyczne.
6. Podstawową zasadą jest zasada nie zawierania przez Bank transakcji kredytowej bez pełnego zrozumienia jej podłoża ekonomicznego. Oznacza to, iż Bank zawiera transakcje kredytowe tylko wtedy, gdy posiada wystarczającą wiedzę o kliencie, która umożliwi przeprowadzenie oceny jego wiarygodności i zdolności kredytowej.
7. Bank prowadząc działalność kredytową dąży do zapewnienia pożądanego poziomu rentowności swojego portfela kredytowego, zarządzania w ramach określonego maksymalnego poziomu akceptowalnego ryzyka oraz jest skłonny do podejmowania tylko takiego poziomu ryzyka, który jest w stanie wycenić, monitorować i którym może aktywnie zarządzać.
8. Bank dąży do nawiązania długoterminowej współpracy z Klientem w celu przysporzenia obopólnych korzyści zarówno dla Banku, jak i Klienta. Z tego samego względu, Bank informuje Klienta o obowiązkach i ryzykach wynikających z korzystania z zaproponowanej oferty kredytowej.

Proces podejmowania decyzji kredytowych jest wspierany przez modele statystyczne, a zarządzanie ryzykiem w ujęciu portfelowym (zarządzanie ryzykiem określonych profili Klientów, jednorodnych grup aktywów, weryfikacja historyczna i proces testowania nowych strategii decyzyjnych) jest jednym z istotnym elementów systemu zarządzania ryzykiem kredytowym.

Zasady polityki w zakresie zabezpieczeń spłaty kredytów

Podstawą procesów oceny ryzyka jest właściwa ocena zdolności i wiarygodności kredytowej Klienta. Jednakże Bank może także żądać ustanowienia prawnego zabezpieczenia wierzytelności, w formie przewidzianej w prawie, w szczególności w Kodeksie cywilnym, Prawie wekslowym, Ustawie o księgach wieczystych i hipotece, oraz zwyczajami przyjętymi w obrocie krajowym i zagranicznym. Ustanowienie prawnego zabezpieczenia kredytu ma na celu zapewnienie Bankowi zwrotu udzielonego kredytu wraz z należnymi odsetkami i kosztami lub zaspokojenie się przez Bank z przedmiotu zabezpieczenia w razie gdyby Kredytobiorca nie uregulował należności w terminach ustalonych umową kredytu.

Bank w porozumieniu z kredytobiorcą ustalając zabezpieczenia dla danej transakcji bierze pod uwagę:

1. zdolność kredytową kredytobiorcy,
2. rodzaj transakcji (w tym cel kredytowania) oraz okres jej trwania,
3. rzeczywistą ekonomiczną wartość zabezpieczenia np. uwzględniającą jego wartość godziwą,
4. potencjalny wpływ na wartość odpisów aktualizujących i na wartość wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,

5. korelację wartości zabezpieczenia z kondycją finansową dłużnika (zabezpieczenia o istotnej korelacji nie są uwzględniane),
6. istotność obciążanego aktywa (z punktu widzenia interesów kredytobiorcy),
7. zabezpieczenie pozycji Banku w porównaniu do pozycji innych kredytodawców,
8. zabezpieczenia ustanowione dla innych transakcji kredytobiorcy w Banku,
9. uciążliwość procesu ustanawiania zabezpieczenia dla kredytobiorcy (w tym procedurę, koszty),
10. pewność prawną zabezpieczenia i skuteczność windykacji z danego typu zabezpieczenia (płynność, szybkość procedury, koszty).

Bank preferuje następujące rodzaje prawnego zabezpieczenia kredytu:

1. Hipoteka na nieruchomościach mieszkaniowych,
2. Blokada środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
3. Kaucja/przeniesienie kwoty na własność Banku,
4. Poręczenie wg prawa cywilnego,
5. Przelew (cesja) wierzytelności,
6. Ubezpieczenie kredytu.

Zaprezentowane powyżej rodzaje prawnego zabezpieczenia kredytu nie stanowią katalogu zamkniętego i możliwe jest stosowanie innego rodzaju zabezpieczeń. W przypadku zabezpieczeń hipotecznych każdorazowo Bank dokonuje wewnętrznej weryfikacji wartości zabezpieczenia, korzystając w tym celu z wewnętrznych i zewnętrznych baz danych a dodatkowo dla wybranych zabezpieczeń Bank wymaga operatów szacunkowych.

Skrócona ocena jakości portfela kredytowego wg stanu na dzień 31.12.2010 r.

Ze względu na fakt, iż Bank prowadzi akcję kredytową ukierunkowaną wyłącznie na finansowanie osób fizycznych, portfel kredytowy Banku charakteryzuje się stosunkowo niską średnią kwotą ekspozycji oraz niewielkim poziomem koncentracji zaangażowań w stosunku do pojedynczych Klientów bądź Grup Klientów Powiązanych. Z tych samych względów, wskaźniki wykorzystania wewnętrznych limitów koncentracji kształtują się na relatywnie niskich poziomach.

Na dzień 31.12.2010 r. udział należności Banku zaklasyfikowanych do kategorii „default” (tj. należności, w przypadku których - zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi Banku - zaszło zdarzenie niewykonania zobowiązań przez Klienta) w należnościach ogółem z tytułu udzielonych kredytów pozostawał na akceptowalnym poziomie, znacznie niższym niż średnie wartości na rynku kredytów dla osób fizycznych w Polsce. W odniesieniu do założeń Strategii i Planu Finansowego Banku, jakość portfela i wysokość realizowanych odpisów aktualizujących były bardzo zbliżone do wielkości planowanych.

Wielkość i struktura portfela kredytowego Banku odznaczała się niską wrażliwością wyniku Banku na zmiany poziomu ryzyka kredytowego wynikającego ze zmian makroekonomicznych, w tym z tytułu zmiany stóp procentowych, kursów walutowych oraz zmiany cen na rynku nieruchomości. Bank regularnie monitoruje te czynniki ryzyka i dąży do rozwoju narzędzi i modeli zwiększających skuteczność procesów zarządzania w/w rodzajami ryzyka.

W Banku nie występuje ryzyko rozmycia.

3. Ryzyko kredytowe kontrahenta

Strategia i proces zarządzania (w tym pomiar, zabezpieczanie, ograniczanie i raportowanie ryzyka)

Ryzyko kredytowe kontrahenta jest definiowane w Banku jako ryzyko strat z tytułu niewykonania przez kontrahenta zobowiązania wynikającego z transakcji zawieranych przez Bank na rynku międzybankowym (w tym związanych z zawartymi transakcjami pochodnymi).

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym kontrahenta w Banku jest ograniczenie tego ryzyka do akceptowalnego poziomu poprzez ścisłe jego kontrolowanie. Ze względu na detaliczny profil prowadzonej działalności Bank podejmując ryzyko kontrahenta kieruje się zasadą współpracy tylko z najbardziej wiarygodnymi podmiotami o stabilnej sytuacji finansowej.

Proces zarządzania ryzykiem kontrahenta w Banku obejmuje standardowe etapy identyfikacji, pomiaru, kontrolowania i monitorowania / raportowania. Identyfikacja polega na identyfikacji transakcji narażających Bank na ryzyko niewypłacalności kontrahentów. Dla transakcji tych dokonywany jest codzienny pomiar ryzyka poprzez wyznaczenie wartości ekspozycji kredytowej Banku w stosunku do każdego kontrahenta. Podstawą ograniczania ryzyka kontrahenta są limity kontrahenta określające maksymalną ekspozycję Banku w stosunku do poszczególnych kontrahentów monitorowane w trybie dziennym. Bank, ze względu na charakter prowadzonej działalności nie stosuje obecnie metod zabezpieczania ryzyka kontrahenta (np. w oparciu o depozyty zabezpieczające), czy też transakcji zabezpieczających to ryzyko (takich jak kredytowe instrumenty pochodne). Monitorowanie ryzyka kontrahenta obejmuje codzienne monitorowanie stopnia wykorzystania limitów oraz zmian w tym zakresie. Raportowanie obejmuje codzienne raportowanie do jednostek zaangażowanych w proces zarządzania ryzykiem kontrahenta oraz okresowe raporty do Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitetu ALCO), Zarządu Banku i Rady Nadzorczej, a także eskalację przekroczeń limitów i zagrożeń w tym zakresie.

Struktura i organizacja

W proces zarządzania ryzykiem kontrahenta w Banku zaangażowane są jego naczelnne organy, które odpowiadają za ustanowienie podstawowych zasad zarządzania tym ryzykiem. Zarząd Banku delegował swoje funkcje w tym zakresie na Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitetu ALCO). Ryzyko kontrahenta podlega regularnemu monitorowaniu i raportowaniu do tego komitetu. Komitet ten wyznacza także poziom limitów kontrahenta dla poszczególnych podmiotów. Odpowiedzialność za niezależną identyfikację, kontrolę, monitorowanie i raportowanie ryzyka kontrahenta leży po stronie specjalistycznej jednostki Pionu Ryzyka. Za zawieranie transakcji skutkujących podejmowaniem ryzyka kontrahenta odpowiada Departament Skarbu usytuowany w Pionie Finansów i Kontrolingu.

Limity kontrahenta

Bank może utrzymywać ekspozycje kredytowe wobec banków, instytucji kredytowych i instytucji finansowych jedynie w ramach limitów kontrahenta ustanowionych w stosunku do poszczególnych podmiotów. Limit kontrahenta określa zarówno maksymalną wartość ekspozycji, jak i termin zapadalności. Ponadto – w procesie przyznawania limitu – określane są także rodzaje transakcji, jakie mogą być zawierane w ramach danego limitu.

W odniesieniu do podmiotów posiadających zewnętrzny rating kredytowy nadany przez uznana agencję ratingową – limit kontrahenta wyznacza się w oparciu o ten rating oraz uproszczoną ocenę kondycji ekonomiczno-finansowej. W odniesieniu do podmiotów nieposiadających zewnętrznego ratingu kredytowego nadanego przez uznana agencję ratingową – limit kontrahenta wyznacza się w oparciu o rating wewnętrzny nadany podmiotowi na podstawie kompleksowej oceny kondycji ekonomiczno-finansowej oraz oceny spodziewanego poziomu wsparcia podmiotu przez spółkę-matkę lub rząd. Kompleksowa ocena kondycji ekonomiczno-finansowej obejmuje w tym przypadku m.in. ocenę pozycji rynkowej, systemu zarządzania ryzykiem, dochodowości, czy sytuacji płynnościowej. Limit kontrahenta nie jest przyznawany w przypadku zajścia kryteriów odrzucenia kontrahenta. W szczególności dotyczy to podmiotów, które są objęte postępowaniem upadłościowym lub likwidacyjnym, działają krócej niż 12 miesięcy, itp.

Odstępstwa od powyższych zasad przyznawania limitu kontrahenta wymagają akceptacji Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitet ALCO) i Zarządu Banku. Dla limitów kontrahenta ustanowiono system „świateł awaryjnych”, zabezpieczających przez przekroczeniem limitu. W przypadku stwierdzenia wykorzystania limitu powyżej 80% (tzw. próg informacyjny), informacje o tym otrzymuje Departament Skarbu oraz Członek Zarządu nadzorujący działalność Pionu Ryzyka, a w przypadku wykorzystania powyżej 90% (tzw. poziom ostrzegawczy) – także Członek Zarządu nadzorujący działalność Pionu Finansów i Kontrolingu, w którym znajduje się Departament Skarbu. W przypadku stwierdzenia przekroczenia, dodatkowo informacje otrzymuje Zarząd Banku, Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (komitet ALCO) oraz Departament Audytu Wewnętrznego. Komitet ALCO decyduje o dalszych krokach w tym zakresie.

Limity kontrahenta są obciążane wartością nominalną transakcji narażających Bank na ryzyko kontrahenta z wyjątkiem transakcji pochodnych, które obciążają limit na podstawie wskaźników ekwiwalentów bilansowych określanych w zgodzie z metodą zaangażowania pierwotnego określoną w Załączniku nr 16 Uchwały 76/2010 KNF z późn. zm.

Ekspozycja z tytułu instrumentów pochodnych

Na koniec roku Bank posiadał jedną transakcję pochodną (swap walutowy), której wartość godziwa była dla Banku ujemna. Wynikająca z niej ekspozycja Banku na ryzyko kontrahenta przedstawiała się, tak jak przedstawiono w tabeli.

Tabela 10: Ekspozycje z tytułu zawartych transakcji pochodnych (PLN).

Instrumenty pochodne	
Dodatnia wartość godziwa brutto (a)	0
Korzyści z saldowania (b)	0
Bieżąca ekspozycja kredytowa (c=a-b)	0
Ustanowione zabezpieczenia (d)	0
Wartość netto ekspozycji kredytowej (e=c-d)	0

Kredytowe transakcje pochodne

Bank na koniec roku nie posiadał w swoim portfelu żadnej kredytowej transakcji pochodnej.

Kapitał wewnętrzny

Kapitał wewnętrzny dla ryzyka kredytowego kontrahenta wyznaczany jest w oparciu o metodę standardową określoną w Załączniku nr 4 do Uchwały 76/2010 KNF z późn. zm.. Dodatkowo – w przypadku uznania ryzyka koncentracji kontrahenta za istotne – Bank wyznacza kapitał wewnętrzny z tego tytułu, w celu pokrycia potencjalnej dużej straty z tytułu ekspozycji obciążonych ryzykiem kredytowym związanych z transakcjami zawartymi na rynku międzybankowym, w części niepokrytej kapitałem dla tych ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego. Kapitał wyznaczany jest wyznaczany jako iloczyn bieżącej ekspozycji z tytułu istotnych transakcji na rynku międzybankowym oraz współczynnika narzutu.

Współczynnik narzutu kalkulowany jest okresowo jako udział potencjalnej straty w portfelu, niepokrytej kapitałem na ryzyko kredytowe. Wyznaczany jest on w oparciu o liczbę aktywnych transakcji międzybankowych na moment analizy oraz w horyzoncie rocznym (skalowanie wartością sumy bilansowej), prawdopodobieństwo niewypłacalności kontrahentów transakcji, średni historyczny poziom ekspozycji oraz potencjalny odzysk (zgodny z wykorzystywanym w Nowej Umowie Kapitałowej, w podstawowej metodzie ratingów wewnętrznych – 45%).

Na dzień 31.12.2010 r. ryzyko koncentracji kontrahenta nie było uznawane za istotne w działalności Banku, w związku z czym z tego tytułu nie utrzymywano dodatkowego kapitału wewnętrznego.

4. Ryzyko rynkowe w księdze bankowej i handlowej

Bank na koniec roku nie posiadał księgi handlowej. Opisane poniżej zasady dotyczą w związku z tym wyłącznie księgi bankowej.

Strategia i proces zarządzania (w tym pomiar, zabezpieczanie, ograniczanie i raportowanie ryzyka)

Bank definiuje ryzyko rynkowe jako ryzyko strat z tytułu zmian wartości instrumentów dłużnych, instrumentów kapitałowych, kursów walut, stóp procentowych i cen towarów

(a także innych czynników rynkowych). W Banku występują głównie dwa rodzaje ryzyka rynkowego: ryzyko walutowe wynikające z niekorzystnych zmian kursów walut i ryzyko stopy procentowej wynikające ze zmian rynkowych stóp procentowych.

Celem zarządzania ryzykiem rynkowym w Banku jest ograniczenie ekspozycji na to ryzyko i minimalizacja potencjalnych strat z jego tytułu. Cel ten jest osiągany poprzez scentralizowany system zarządzania ryzykiem rynkowym.

Identyfikacja ryzyka rynkowego polega na identyfikacji wszystkich transakcji zawartych przez Bank i narażających go na ryzyko rynkowe w oparciu o funkcjonujące w Banku systemy informatyczne. Pomiar ryzyka obejmuje wyznaczenie takich miar ryzyka, jak otwarta pozycja walutowa, luka stopy procentowej, wartość zagrożona (*Value-at-Risk*, VaR) oraz wrażliwość wartości portfela i wrażliwość wyniku odsetkowego na zmiany rynkowych stóp procentowych. Narzędziami uzupełniającymi pomiar ryzyka rynkowego są testy warunków skrajnych, w ramach których bada się wrażliwość wartości pozycji, bądź wyniku Banku na nagłe i znaczące zmiany rynkowych stóp procentowych oraz kursów walut. Kontrola ryzyka opiera się na zestawie limitów nałożonych na:

1. wysokość luki stopy procentowej w poszczególnych terminach objętych analizą luki,
2. wrażliwość wyniku odsetkowego Banku w horyzoncie 1 roku na zmiany rynkowych stóp procentowych,
3. otwartą pozycję walutową dla poszczególnych walut oraz pozycję walutową całkowitą.

Poza powyższymi limitami kontrolowane są także poziomy ostrzegawcze nałożone na:

1. wartość zagrożoną (VaR),
2. wrażliwość wartości portfela Banku na zmiany rynkowych stóp procentowych,

Limity są monitorowane w trybie dziennym, a wszelkie przekroczenia eskalowane. Funkcjonuje system „świateł awaryjnych”, stanowiący mechanizm wczesnego ostrzegania przed zbliżającym się potencjalnym przekroczeniem limitu (tzw. próg informacyjny dla 80% wykorzystania oraz tzw. poziom ostrzegawczy dla 90%). Ryzyko rynkowe jest raportowane z częstotliwością dzienną do jednostek zaangażowanych w proces zarządzania tym ryzykiem. Dodatkowo raporty prezentujące ekspozycję Banku na ryzyko rynkowe są okresowo prezentowane na posiedzeniach Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitetu ALCO), Zarządu Banku i Rady Nadzorczej. Za zabezpieczanie ryzyka rynkowego i aktywne zarządzanie ekspozycją Banku na ryzyko rynkowe odpowiada Departament Skarbu. Ograniczanie i zabezpieczanie ryzyka rynkowego opiera się na świadomym kształtowaniu ekspozycji Banku na ryzyko rynkowe oraz – jeśli zaistnieje taka potrzeba – zawieraniu transakcji zabezpieczających to ryzyko (w tym transakcji pochodnych).

Struktura i organizacja

W proces zarządzania ryzykiem rynkowym zaangażowane są naczelne organy Banku. Rada Nadzorcza zatwierdza strategię Banku w zakresie zarządzania ryzykiem (w tym ryzykiem rynkowym), Zarząd odpowiada za jej opracowanie oraz określenie zasad / procesu zarządzania ryzykiem rynkowym. Zarząd akceptuje też metody pomiaru i monitorowania ryzyka oraz określa wysokość wewnętrznych limitów ryzyka rynkowego. Funkcję wspierającą dla Zarządu w zakresie zarządzania ryzykiem rynkowym pełni Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitet ALCO), który na bieżąco monitoruje

ekspozycję Banku na ryzyko rynkowe oraz rekomenduje Zarządowi wysokość limitów, metody pomiaru i monitorowania ryzyka. Operacyjnie transakcje zabezpieczające ryzyko rynkowe zawiera Departament Skarbu. Za centralne monitorowanie i kontrolowanie ryzyka rynkowego odpowiada specjalistyczna jednostka Pionu Ryzyka.

Charakter ryzyka stopy procentowej i założenia przyjęte przy jego pomiarze

Głównym narzędziem pomiaru i monitorowania ryzyka stopy procentowej w Banku jest luka stopy procentowej. Jest to zestawienie wszystkich aktywów, pasywów i transakcji pozabilansowych według ich okresów przeszacowania. Okres przeszacowania jest to czas do daty przepływu dla instrumentów o stałym oprocentowaniu oraz okres do zmiany / przeszacowania stopy procentowej dla instrumentów o zmiennym oprocentowaniu. Okres przeszacowania wskazuje na wrażliwość przepływu / instrumentu na zmiany rynkowych stóp procentowych. Im ten okres jest dłuższy, tym wrażliwość, a co za tym idzie ryzyko stopy procentowej jest większe. Pomiar ryzyka stopy procentowej dokonywany jest w trybie dziennym.

Pomiar ryzyka stopy procentowej opiera się na szeregu założeń. Najważniejsze z nich dotyczą:

1. Okresu przeszacowania produktów o nieustalonym terminie zapadalności bądź wymagalności (w szczególności rachunków oszczędnościowych i bieżących oraz kredytów w karcie i w rachunku bieżącym). Dla produktów takich Bank określa okres przeszacowania na podstawie analizy warunków ich oprocentowania. Na koniec roku oprocentowanie takich produktów było określane na podstawie krótkoterminowych rynkowych stóp procentowych. W związku z tym ich okres przeszacowania ustalono na okres jednego miesiąca.
2. Okresu przeszacowania dla produktów o zdefiniowanym terminie zapadalności, ale o oprocentowaniu określanym przez Bank (kredytów gotówkowych). Zgodnie z zawartymi przez Bank umowami oprocentowanie takich kredytów jest ściśle skorelowane z krótkoterminowymi stopami procentowymi. W związku z tym analogicznie, jak w poprzednim przypadku przyjęto dla nich miesięczny okres przeszacowania.
3. Okresu przeszacowania dla pozostałych produktów. W tym przypadku okres przeszacowania wyznaczany jest zgodnie z warunkami umownymi w sposób opisany powyżej.

Bank w pomiarze ryzyka stopy procentowej nie uwzględnia wpływu wcześniejszych spłat kredytów. Wynika to z faktu, że wszystkie kredyty dla klientów udzielane przez Bank są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, a co za tym idzie ich okres przeszacowania jest krótki. W takim krótkim okresie prawdopodobieństwo istotnych przedpłat kredytów jest nieistotne.

Profil ryzyka stopy procentowej

Tabela poniżej przedstawia profil ryzyka stopy procentowej na podstawie luki stopy procentowej. W tabeli przedstawiono lukę zagregowaną w złotych, bez podziału na poszczególne waluty. Na koniec roku zaangażowania Banku w walutach obcych były nieistotne.

Tabela 11: Luka stopy procentowej na 31.12.2010 (PLN)

Pozycja	Suma	Niewrażliwe	1 miesiąc	3 miesiące	6 miesięcy	1 rok	2 lata
Kasa i operacje z Bankiem Centralnym	46 892 807	46 892 807	0	0	0	0	0
Należności od banków	978 976	978 976	0	0	0	0	0
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	0	0	0	0	0	0	0
Pochodne instrumenty finansowe	0	0	0	0	0	0	0
Należności od klientów (netto)	509 358 572	76 880 644	418 879 280	13 429 923	168 725	0	0
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	297 380 729	114 187 886	134 884 695	31 464 600	15 679 084	1 164 464	0
Aktywa zastawione	7 976 766	7 976 766	0	0	0	0	0
Wartości niematerialne	33 245 261	33 245 261	0	0	0	0	0
Udziały w jednostkach podporządkowanych	0	0	0	0	0	0	0
Rzeczowe aktywa trwałe	87 593 083	87 593 083	0	0	0	0	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	73 566 551	73 566 551	0	0	0	0	0
Pozostałe aktywa	2 842 198	2 842 198	0	0	0	0	0
Aktywa razem	1 059 834 943	444 164 172	553 763 975	44 894 523	15 847 809	1 164 464	0

Pozycja	Suma	Niewrażliwe	1 miesiąc	3 miesiące	6 miesięcy	1 rok	2 lata
Zobowiązania wobec banków	8 040 991	6 891 525	1 149 466	0	0	0	0
Pochodne instrumenty finansowe oraz inne zobowiązania przeznaczone do obrotu	157 890	97 012	60 878	0	0	0	0
Zobowiązania wobec klientów	779 284 081	152 173 018	366 831 819	101 626 657	100 885 594	57 557 850	209 143
Rezerwy	2 627 980	2 627 980	0	0	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	17 319 027	17 319 027	0	0	0	0	0
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0	0	0	0	0	0
Zobowiązania razem	807 429 969	179 108 562	368 042 163	101 626 657	100 885 594	57 557 850	209 143

Luka	252 404 974	265 055 610	185 721 812	-56 732 134	-85 037 785	-56 393 386	-209 143
-------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	-----------------

Metoda wartości zagrożonej

Uzupełniające narzędzie w procesie pomiaru i monitoringu ryzyka rynkowego stanowi model wartości zagrożonej (*Value-at-Risk*, VaR). VaR prezentuje maksymalną wartość straty jaką Bank może ponieść w określonym horyzoncie czasowym, z określonym wysokim prawdopodobieństwem. W Banku zastosowany jest VaR parametryczny, kalkulowany w horyzoncie miesięcznym z prawdopodobieństwem 95%. Modelem objęte jest ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe. Stosowany model VaR uwzględnia miesięczne historyczne poziomy zmienności czynników ryzyka (rynkowych stóp procentowych i kursów walut) oraz korelacji między nimi w okresie od 31.12.2005 do 31.12.2010. Wartość VaR na dzień 31.12.2010 wyniosła 398 tys. PLN, w całości przypadając na ryzyko stopy procentowej; ekspozycja na ryzyko walutowe miała charakter

dywersyfikujący względem ekspozycji na ryzyko stopy procentowej. Oznacza to, że z tytułu ryzyka rynkowego Bank może ponieść stratę przekraczającą 398 tys. PLN rzadziej niż jeden raz na dwadzieścia miesięcy, przy założeniu stałej struktury portfela Banku w analizowanym okresie.

Testy warunków skrajnych

W celu oszacowania wpływu zmian w poziomie rynkowych stóp procentowych, Bank przeprowadza testy warunków skrajnych (stress-testy) w zakresie ryzyka stopy procentowej. Testy obejmują dwa scenariusze:

1. Równoległego przesunięcia krzywej dochodowości w górę i w dół o 200 punktów bazowych (dla każdej z walut).
2. Zmian stóp procentowych równych 1-szemu oraz 99-temu centylowi zaobserwowanych w ciągu ostatnich 5 lat tygodniowych zmian stóp procentowych przeskalowanych do horyzontu jednego roku (dla waluty PLN).

Poniżej przedstawiono oszacowane zmiany wartości ekonomicznej portfela Banku przy realizacji poszczególnych scenariuszy w podziale na waluty i kategorie testów.

Tabela 12: Testy warunków skrajnych dla ryzyka stopy procentowej na 31.12.2010

Stress test	Zmiana wartości portfela (tys. PLN)					
	PLN	CHF	EUR	USD	GBP	Suma
+ 200 pb	1 859,86	-5,85	5,18	2,43	1,30	1 862,92
- 200 pb	-1 891,59	1,14	-2,20	-0,36	-0,50	-1 893,51
99. centyl	1 662,10	-*	-*	-*	-*	1 662,10
1. centyl	-3 326,48	-*	-*	-*	-*	-3 326,48

* ze względu na małą istotność ekspozycji testy nie były przeprowadzane.

Zgodnie z zasadami określonymi w pkt. 764 Nowej Umowy Kapitałowej, wartość portfela banku w wyniku standardowego scenariusza szokowego nie powinna obniżyć się o więcej niż 20% sumy funduszy podstawowych i funduszy uzupełniających. W przypadku Banku poziom zmiany wartości portfela dla każdego z testów jest nieznaczny w relacji do wartości funduszy Banku, nie przekraczając wartości 2%. Oznacza to, że poziom ryzyka stopy procentowej w Banku znajduje się na niskim poziomie i nie istnieje ryzyko znaczącej straty wynikającej z fluktuacji rynkowych stóp procentowych.

Bank dodatkowo analizuje także wrażliwość wyniku odsetkowego na natychmiastowe zmiany rynkowych stóp procentowych. Natychmiastowe równoległe przesunięcie krzywych dochodowości dla wszystkich walut w górę / w dół o 200 punktów bazowych spowodowałyby według danych na dzień 31.12.2010 wzrost / spadek wyniku odsetkowego Banku w horyzoncie jednego roku o 2 423 tys. PLN. Kalkulacja przeprowadzona została przy założeniu niezmienności portfela Banku w analizowanym okresie oraz natychmiastowej zmiany stóp procentowych. Rozłożenie zmian stóp w czasie oraz zmiana wielkości i struktury portfela doprowadziłyby do odmiennych niż zaprezentowane zmian wyniku.

5. Ryzyko płynności finansowej

Strategia i proces zarządzania (w tym pomiar, zabezpieczanie, ograniczanie i raportowanie ryzyka)

Ryzyko płynności jest definiowane przez Bank jako ryzyko braku zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności ponoszenia strat.

Celem zarządzania ryzykiem płynności w Banku jest zapewnienie pokrycia przyszłych wpływów pieniężnych odpowiednimi wpływami. Cel ten jest osiągany poprzez: odpowiednie planowanie i ustalanie przepływów pieniężnych, które pozwolą na terminowe realizowanie przez Bank wszystkich wymagalnych zobowiązań, pozyskanie stabilnych źródeł finansowania, utrzymywanie odpowiedniego poziomu aktywów płynnych oraz zapewnienie dostępu do dodatkowych źródeł finansowania.

Podstawą identyfikacji ryzyka płynności Banku jest identyfikacja przepływów pieniężnych (zarówno wpływów, jak też wypływów) dla kolejnych okresów w przyszłości i generujących je transakcji. Jako podstawową metodę pomiaru i monitorowania ryzyka płynności Bank wykorzystuje metodę luki płynności. Luka płynności jest zestawieniem wpływów i wypływów oczekiwanych przez Bank zagregowanych według przewidywanych terminów przepływów. Bank w chwili obecnej wykorzystuje lukę urealnioną. Urealnienia przepływów polegają na zmianie wartości i dat przepływów wynikających z zawartych umów na wartości i daty odzwierciedlające przewidywane zachowanie klientów, czy możliwość sprzedaży aktywów. Narzędziem wspierającym pomiar płynności jest poziom zasobu aktywów płynnych, obejmującego płynne papiery wartościowe, które można łatwo sprzedać lub upłynnić w inny sposób; stanowią one zasób awaryjny, który Bank będzie potencjalnie mógł wykorzystać w przypadku niespodziewanego zapotrzebowania na środki płynne. W najkrótszym horyzoncie czasowym do pomiaru ryzyka płynności wykorzystywane jest operacyjne saldo płynności, będące uproszczoną wersją luki płynności, w której przepływy wynikające z transakcji innych niż skarbowe ujęte są w kwocie zagregowanej, oszacowanej w sposób konserwatywny. Ryzyko płynności długoterminowej monitorowane jest – dodatkowo w stosunku do luki płynności – poprzez współczynnik finansowania długoterminowego (relację długoterminowych źródeł finansowania do długoterminowych aktywów).

Podstawą kontroli ryzyka płynności jest system limitów. Do limitowania ryzyka płynności Bank wykorzystuje limity wewnętrzne i zewnętrzne. Limity wewnętrzne obejmują: limity nałożone na poziom operacyjnego salda płynności (w horyzoncie od 1 do 5 dni roboczych), limity nałożone na poziom skumulowanego współczynnika płynności (relacja skumulowanych wpływów do skumulowanych wypływów) w różnych horyzontach (od 1 tygodnia do 1 roku), limity minimalnego poziomu współczynnika finansowania długoterminowego i współczynnika struktury aktywów i pasywów oraz limit minimalnej wartości zasobu aktywów płynnych. Limit operacyjnego salda płynności oraz limit aktywów płynnych monitorowany jest w Banku w trybie dziennym, skumulowanego współczynnika płynności – tygodniowym, a współczynnika

finansowania długoterminowego – miesięcznym. Limity zewnętrzne zostały z kolei narzucone przez regulatora i obejmują: limit luki płynności krótkoterminowej, limit współczynnika płynności krótkoterminowej, limit współczynnika pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi oraz limit współczynnika pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi. Limity zewnętrzne monitorowane są w trybie dziennym. Ponadto w Banku funkcjonuje system tzw. „świeł awaryjnych”, stanowiący mechanizm wczesnego ostrzegania przed zbliżającym się potencjalnym przekroczeniem limitu (tzw. próg informacyjny dla 110% pokrycia limitu oraz tzw. poziom ostrzegawczy dla 105%).

Ryzyko płynności jest na bieżąco raportowane do jednostek zaangażowanych w proces zarządzania tym ryzykiem. Dodatkowo raporty prezentujące ekspozycję Banku na ryzyko płynności są okresowo prezentowane na posiedzeniach Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitet ALCO), Zarządu Banku i Rady Nadzorczej. Ograniczanie i zabezpieczanie ryzyka płynności polega na kształtowaniu struktury przepływów pieniężnych generowanych przez portfel Banku oraz zapewnieniu odpowiedniego zasobu aktywów płynnych i efektywnych mechanizmów uzyskania środków w oparciu o nie.

Struktura i organizacja

W zarządzanie ryzykiem płynności w Allianz Bank Polska S.A. zaangażowane są jego naczelné orgány. Rada Nadzorcza Banku zatwierdza strategię Banku w zakresie zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem płynności. Zarząd Banku z kolei odpowiada za określenie tej strategii oraz określenie organizacji procesu zarządzania ryzykiem płynności, w tym w zakresie podziału kompetencji i obowiązków. Zarząd akceptuje też metody pomiaru i monitorowania ryzyka oraz określa wysokość wewnętrznych limitów ryzyka płynności. Funkcję wspierającą dla Zarządu w zakresie zarządzania ryzykiem płynności pełni Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitet ALCO), który na bieżąco monitoruje sytuację płynnościową Banku oraz rekomenduje Zarządowi wysokość limitów, metody pomiaru i monitorowania ryzyka itp. Operacyjnie ryzykiem płynności w Banku zarządza Departament Skarbu nadzorowany przez dedykowaną jednostkę kontroli ryzyka z Pionu Ryzyka.

Profil ryzyka płynności

Profil ryzyka płynności prezentowany jest przy wykorzystaniu analizy skumulowanej luki płynności, wielkości zasobu aktywów płynnych oraz współczynników płynności długoterminowej. Analiza prowadzona jest w złotych, bez podziału na poszczególne waluty (na dzień 31.12.2010 r. zaangażowanie Banku w walutach obcych były nieistotne).

Sytuację płynnościową Banku charakteryzuje wysoki dodatni poziom luki skumulowanej dla płynności bieżącej (tj. do 7 dni), wynoszący 212 mln PLN. Dominujące pozycje po stronie wpływów w tym okresie stanowią płynne dłużne papiery wartościowe Skarbu Państwa oraz środki na rachunkach nostro. Po stronie wypływów występują głównie środki klientów detalicznych Banku zgromadzone na rachunkach oszczędnościowych, oszczędnościowo-rozliczeniowych i depozytowych oraz depozyty złożone przez podmioty finansowe (w kwotach jakie potencjalnie mogą zostać wycofane w horyzoncie 7 dni), a także depozyty międzybankowe wymagalne w terminie do 7 dni.

Dodatnia luka pozostaje wysoka również dla płynności krótkoterminowej (do 1 miesiąca) i średnioterminowej (do 3 miesięcy), utrzymując się na poziomie – odpowiednio – 159 i

25 mln PLN. Główne pozycje są zbieżne z tymi dla płynności bieżącej (z uwzględnieniem odpowiednich horyzontów czasowych), dodatkowo obejmując po stronie wpływów posiadane papiery dłużne podmiotów polskiego sektora bankowego oraz spłaty kredytów udzielonych klientom detalicznym.

Powyższa analiza skumulowanej luki płynności wskazuje na bezpieczny charakter profilu płynności Banku. Dodatkowo potwierdza to także wysoki poziom zasobu aktywów płynnych utrzymywanych w kwocie 274 mln PLN oraz bezpieczny poziom współczynnika finansowania długoterminowego, pokrywającego wyznaczony limit w 168%.

6. Ryzyko operacyjne

Strategia i proces zarządzania (w tym pomiar, zabezpieczanie, ograniczanie i raportowanie ryzyka)

Bank definiuje ryzyko operacyjne jako ryzyko bezpośredniej lub pośredniej straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych. W zakres ryzyka operacyjnego wchodzi ryzyko prawne, natomiast wyłącza się z niego ryzyko reputacji i strategiczne.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest minimalizacja prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzeń operacyjnych oraz minimalizacja skutków zaistniałych zdarzeń. Cel ten jest osiągany poprzez system zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku obejmuje etapy identyfikacji, oceny, kontrolowania i monitorowania / raportowania.

1. Identyfikacja ryzyka obejmuje: identyfikację zdarzeń operacyjnych, analizę nowowprowadzanych i modyfikowanych produktów, regulacji i procesów, analizę zdarzeń operacyjnych w sektorze bankowym w oparciu o System ZORO (Zdarzenia z Obszaru Ryzyka Operacyjnego), okresowe przeglądy wybranych procesów oraz identyfikację potencjalnych obszarów ryzyka na bazie eksperckiej, w tym w ramach przeprowadzanej Samooceny ryzyka operacyjnego.
2. Ocena ryzyka obejmuje w szczególności: szacowanie wartości strat operacyjnych, szacowanie potencjalnych zdarzeń operacyjnych (w tym w ramach Samooceny ryzyka operacyjnego) poprzez określenie potencjalnej dotkliwości, prawdopodobieństwa i ekspozycji Banku na dane zdarzenie operacyjne, analizę informacji o wartości i ewolucji w czasie Kluczowych wskaźników ryzyka oraz monitorowanie ich względem ustanowionych poziomów subkrytycznych i krytycznych, szacowanie wymogu kapitałowego dla ryzyka operacyjnego oraz ekspercką ocenę istotności ryzyka w poszczególnych obszarach.
3. Kontrola ryzyka to z kolei: akceptacja, ograniczenie (w oparciu o automatyzację czynności, wprowadzanie dodatkowych kontroli itp.), transfer (głównie z wykorzystaniem ubezpieczeń), bądź unikanie ryzyka. Wyboru metody kontroli ryzyka Bank dokonuje w oparciu o analizę kosztów i korzyści. Ogólnie przyjmuje się, że ograniczanie ryzyka powinno być dominującą metodą kontroli ryzyka opartą o usprawnianie procesów i projektowanie efektywnych mechanizmów kontrolnych. Akceptacja ryzyka jest możliwa dla ryzyk o niskiej dotkliwości i

nieznacznej częstości realizacji o przewidywalnym charakterze. Transfer w oparciu o umowę ubezpieczenia powinien obejmować przede wszystkim nieprzewidywalne ryzyka o niskiej częstości, ale potencjalnie dużych skutkach finansowych, a unikanie ryzyka jest z kolei metodą kontroli ryzyka stosowaną w przypadku bardzo istotnych ryzyk, których nie da się kontrolować w inny sposób.

4. Monitoring ryzyka operacyjnego w Banku polega na obserwacji w czasie wartości strat operacyjnych w podziale na kategorie zdarzeń itp., obserwacji poziomu wymogu kapitałowego dla ryzyka operacyjnego oraz obserwacji innych stosowanych w Banku miar ilościowych i jakościowych. Monitoringowi podlega też status wdrażanych w Banku metod kontroli ryzyka operacyjnego. Wyniki monitoringu i innych faz procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym podlegają regularnemu raportowaniu. W Banku sporządzane są i wykorzystywane następujące rodzaje raportów w zakresie ryzyka operacyjnego:
  - raporty dla Komitetu Ryzyka Operacyjnego zawierające w szczególności informacje na temat głównych obszarów ryzyka zaobserwowanych w danym okresie, którego raport dotyczy, wysokość strat oraz dynamikę rozwoju poszczególnych obszarów ryzyka operacyjnego występujących w Banku, sporządzane na bazie co najmniej kwartalnej,
  - syntetyczne raporty dla Zarządu i Rady Nadzorczej zawierające informacje na temat zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku oraz profilu ryzyka operacyjnego, sporządzane i przekazywane co najmniej raz w roku,
  - raporty doraźne sporządzane w przypadku konieczności niezwłocznego przekazania informacji na temat Zdarzeń operacyjnych szczególnie istotnych z punktu widzenia rzeczywistych lub potencjalnych konsekwencji.

Struktura i organizacja

W proces zarządzania ryzykiem operacyjnym zaangażowane są naczelné organy Banku. Rada Nadzorcza zatwierdza strategię Banku w zakresie zarządzania ryzykiem (w tym operacyjnym) oraz Politykę Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym. Zarząd odpowiada za ich opracowanie, a także za skuteczność i efektywność systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym. Funkcję wspierającą dla Zarządu w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym pełni Komitet Ryzyka Operacyjnego, który podejmuje wybrane decyzje w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz na bieżąco monitoruje profil ryzyka operacyjnego Banku. Każdy pracownik Banku odpowiada za zarządzanie ryzykiem operacyjnym w swoim obszarze. Dodatkowo w każdej jednostce Banku powołana została funkcja wspierająca proces zarządzania ryzykiem operacyjnym – koordynator ryzyka operacyjnego. Jego rolą jest stała analiza narażenia jednostki na ryzyko operacyjne, identyfikowanie obszarów wymagających szczególnej kontroli oraz proponowanie metod ograniczania ryzyka. Za centralne tworzenie, koordynację oraz kontrolę podstawowych procesów związanych z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym, a także opracowywanie i wdrażanie narzędzi, procedur oraz zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym odpowiada specjalistyczna jednostka Pionu Ryzyka.

7. Instrumenty kapitałowe w portfelu bankowym

Na dzień 31 grudnia 2010 r. Bank nie posiadał w portfelu bankowym żadnych instrumentów kapitałowych.

Na dzień 31 grudnia 2010 Bank wykazał koszty z tytułu nierozliczonej części transakcji sprzedaży 600 udziałów w jednostce stowarzyszonej Allianz Informatyka Sp. z o.o. w wysokości 410 482,- zł.